

Hordaland fylkeskommune
PB 7900
5020 BERGEN

Deres ref.

Deres brev av:

Vår ref.

201400052-28
WRHA

Emnekode

ESARK-03

Dato

02. oktober 2014

Høringsuttalelse til Premiss:Kultur - Regional kulturplan for Hordaland 2015 til 2025

Bergen avgir høringsuttalelse til regional kulturplan for Hordaland. Uttalelsen avgis med forbehold om Bergen bystyrets godkjenning. En oppsummering av høringsuttalelsen vil være:

- Bergen kommune er positiv til planutkastet og til de mange djerpe og inspirerende målene som den omfatter. Sammenkoblingen av tiltak fra mange ulike fagfelt representerer en helhetstenkning som skiller planen fra andre tilsvarende planer.
- Noe som kan hindre en positiv gjennomføring av planen er at den kan oppfattes som om den gir fylkeskommunen myndighet over kommunene på flere felt. Bergen kommune ser ikke at det er grunnlag for en mandatsdiskusjon, og opplever det som et ugunstig utgangspunkt for samarbeid.
- Det er en oppfatning i Bergen kommune at det ikke vil være ressurser nok fra kommunens side å følge opp alle fylkeskommunens initiativ, og at Bergen kommune derfor ikke kan forplikte seg til deltagelse gjennom denne uttalelsen. Bergen kommune har store planoppgaver som kan bli berørt, eller vil kunne bli overlappet, av de tiltakene som planutkastet lanserer. Bergen kommune ser frem til en dialog mellom fylkeskommunen og de respektive byrådsavdelingene når de ulike delene av planen skal iverksettes, for nærmere avklaring av ansvarsforhold, deltagelse og bidrag.

HØRINGSSVAR FRA BERGEN KOMMUNE

Myndighet, samarbeid og prioritering

Bergen kommune hilser velkommen strategiske dialoger og samarbeid om felles satsinger, som kan styrke lokalsamfunnene og regionen nasjonalt og internasjonalt

Bergen kommune stiller spørsmål til at planen på mange punkter kan forstås som om den har en myndighet som overordnet styringsdokument for alle tre forvaltningsnivåene. Planen ville styrkes ved at den var eksplisitt på lovhjemmel, delegerte roller eller annet grunnlag der slik myndighet foreligger, og om omfanget av slik myndighet, og ellers formulerer planen slik at det tydeliggjøres at fylkeskommunen ønsker å ha med seg gode partnere til positive prosjekter.

I det innledende kapittelet for planutkastet står det at «Regional kulturplan skal utfra Plan- og bygningslova «legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen» innen de felt som planen dekker. Bergen kommune mener at planutkastet viser en for ekspansiv tolkning av myndighet her. Skulle fylkeskommunen komme i fare for å forstås som at de ønsker en myndighet på et detaljeringsnivå vil dette kunne virke konfliktskapende heller enn samarbeidsfremmende.

Planen er omfattende og det er mange gode tiltak og mål som Bergen kommune kan slutte seg til. Omfanget av slike positive ideer er imidlertid så stor at det ikke vil være resurser fra kommunalt hold til å følge opp alle fylkeskommunale initiativ. Det vil måtte være dialoger om prioritering blant de punkter som Bergen kommune, og andre kommuner, er positiv til. Dette bør foregå innen de aktuelle fagområder.

Grønn og områdesatsing

Bergen kommune mener det er positivt at planutkastet foreslår en rekke aktuelle tiltak innen områder som også Grønn etat har fokus rettet mot. Dette gjelder bl.a. dokumentasjon av landskapstyper, plan for landskap, grønnstruktur og friluftsområde i Hordaland og merking og gradering av turløyper. Det er også positivt at planen i så vidt stor grad fokuserer på fysisk aktivitet og friluftsliv.

Bergen kommune anbefaler at fylkeskommunen arbeider for at kommunenes rammevilkår for arbeidet på friluftfeltet forbedres, bl.a. ved å legge til rette for gode fagforum, samarbeidsarenaer og informasjonsplattformer for aktørene på feltet – og ved å arbeide for gode finansieringsordninger for gjennomføring av tiltak på friluftslivsfeltet.

Barnehage og skole

Bergen kommune støtter visjonene om styrket plass og kvalitet for estetiske fag i skolen, og en enda mer helhetlig satsing på kunst og kulturtilbud i skolen. Bergen kommune er også enig i mål om økt fysisk aktivitet og en økt satsning på skolebibliotek og leseprogram. Det er interessant med økt samarbeid med museumssektoren i å utvikle tilbud som styrker skolen faglig og som sosialt møtested. Gjennomføring av disse visjoner vil fordre en dialog om økonomi mellom kommuner og fylkeskommune.

Kulturminnevern

Kulturminner er uerstattelige, og alle forvaltningsnivå har et ansvar for å sikre kulturminner og tilrettelegge slik at de får en rolle i lokal samfunnsutvikling og verdiskaping. Byantikvaren i Bergen er Bergen kommunes fagetat på feltet.

Bergen kommune er positiv til

Det er positivt at dokumentasjon av kulturminner styrkes og blir gjort tilgjengelig. For Bergen kommune som lokal myndighet med hjemmel i plan- og bygningsloven, er dette en viktig del av en bærekraftig kulturminneforvaltning. Vi ser det imidlertid som viktig at det er fagpersoner som utfører eller kvalitets-sikrer dokumentasjonen. Bergen kommune stiller krav til kulturminnedokumentasjon på lik linje med VA-rammeplaner etc, ved planarbeid. Dokumentasjonen følger plansaken og viser konsekvenser for eventuelle kulturminner. Dette er en ordning som fungerer godt.

Bergen kommune ved byantikvaren er Property Manager/ Koordinator på lokalt nivå for verdensarvstedet Bryggen. Bergen kommune er positiv til at Hordaland Fylkeskommune vil satse på et verdensarvråd og et verdensarvsenter. Bergen bystyre har vedtatt at Bergen kommune ønsker fortsatt en aktiv rolle i forvaltningen av Bryggen og Bergen kommune kan

påta seg å være verdensarvkoordinator. Statlig politikk legger opp til lokale varianter av hvert verdensarvsted, og det er viktig at det blir en diskusjon i samråd med berørte parter hva som tjener Bryggen best.

Bergen kommune anbefaler

Tiltaket om «Planmessig dokumentasjon av kulturminnestanden og samfunnsendringer i Hordaland» er uklart. Bergen kommune er positiv til en bedre tilpasning av KOSTRA når det gjelder kulturminner. Men fullføring av SEFRAK-registreringene krever store ressurser, slik at nytteverdien i forhold til andre tiltak må avklares. Vi er skeptisk til fullføring, men er positive til å diskutere et felles register og et regionalt enhetlig datasett.

Skjøselsplaner og planer for formidling er viktig for å gjøre kulturminner kjent. Fylkeskommunen og Riksantikvaren har et overordnet ansvar for automatisk fredete kulturminner, mens de lokale kulturminnene er et lokalt ansvar som det lokale forvaltningsnivået må legge planer for. Alle forvaltningsnivå drar nytte av samarbeid og det bør etableres faste rutiner for dette.

Videreutvikling av kompetanse i form av etablering av bygningsvernsenter i Hordaland er positivt. Kommunene bør være partner, men kostnader, ansvar, innflytelse og arbeidsfordeling er ikke konkretisert og det er derfor vanskelig å ta stilling til dette punktet.

Det kommer ikke frem hva regionale bevarings- og formidlingsprogram innebærer, deres omfang eller formål, og hvordan det er tenkt at kommunene skal bidra. Det er uklart om det er skilt mellom ansvarlige forvaltningsorgan. For kulturminnekategoriene som kommunen har ansvar for må dette avgjøres lokalt.

Bergen kommune har ikke funnet det hensiktsmessig å utarbeide en temaplan for kulturminner. For å fremme kulturminnene sin posisjon i den kommunale planleggingen er det mer fruktbart å få feltet inn i kommuneplanens arealdel, slik Bergens praksis er nå. Dette er et kommunalt ansvar å avklare.

Bygningsvernkonsulenter er viktige for å videreføre håndverks tradisjoner. Statlige ordninger som f.eks. kan bidra til lærlingeplasser eller videreutdanning av f.eks. arkitekter vil være viktig for kulturminnene. Konsulentenes rolle i forhold til lokal forvaltning bør avklares.

Kunnskap om kulturminner til barn og unge skjer i dag i samarbeid med mange, bla Barnas hus og fartøyvernsenteret. Slik formidling, også gjennom skolen, bør konkretiseres.

Tiltaket om regional ordning for fast tilsyn av kulturminner krever en ny tilsynshjemmel, pr i dag er det ikke en slik hjemmel i Kulturminnelova.

Fylkeskommunen gir uttale i plansaker ved oppstart. Der er det mulig å opplyse om mulige konflikter mellom tiltaket og kulturminner fylkeskommunen har ansvar for. Kulturminner av regional og nasjonal interesse bør tidlig i prosessen identifiseres og begrunnes, slik at konfliktområder blir identifisert.

Det foreslås en omlegging av fylkeskommunale tilskuddsordninger slik at kommuner som yter tilskudd tilsvarende fylkeskommunen vil kunne øke tildelingssummen. Dette må politisk behandles i hver kommune, Det er imidlertid et klart ønske om å arbeide for utvidede tilskudd til kulturminnevernet.

Byutvikling

Bergen er en kommune i sterk vekst der utvikling av både nye områder, fortetting og styrket fokus på arkitektur står i fokus.

Bergen kommune er positiv til

Fagetat for byutvikling slutter seg til målformuleringer innenfor innsatsområdene arkitektur og arealutvikling og ser positivt på at det rettes oppmerksomhet mot de nevnte innsatsområdene.

Bergen kommune anbefaler

Vi mener at kompetanse og kunnskap innen arealplanlegging og byforming som tverrfaglig disiplin må styrkes. Dette gjelder flere av innsatsområdene. Høgskolen i Bergen bør inviteres med og styrkes som kompetansemiljø i denne sammenheng. De ulike fagmiljøene innen institusjoner som universitet og høyskoler bør identifiseres nøyere.

Når det gjelder forskning bør det være et mål å få etablert aktive forskningsmiljø innen arealplanlegging, byforming og arkitektur i Bergen. For å få det til, må aktørene innen byutvikling initiere større og spennende forskningsoppdrag, de må vise at de ønsker å bli forsket på. Etterprøving av store byutviklingsprosjekt er et slikt tema. Hvordan offentlig planlegging, samspill mellom offentlige og private aktører, samt rene offentlige byggeoppgaver, kan bli forbilder for forbilledlig arkitektur er et annet eksempel.

Et tema som bør nevnes spesifikt er hvordan styrke det allmenne tjenestetilbudet i eksisterende og nye bydelssenter, fortettingsområder. Noen, og helst noen med mandat, bør ta fatt i hvilke funksjoner som kan og bør knyttes til et tettsted, kartlegge aktørene og deres mandat og handlingsrom. Dette er spesielt viktig og vanskelig i og med at flere tidligere offentlige aktører er blitt egne foretak og kan velge sin lokalisering ut ifra rene økonomiske betraktninger og i teorien velge å se bort ifra det å betjene publikum, være partnere i prosesser rundt å bygge samfunn i full bredde. Utfordringen ligger i hvordan forplikte de byggende aktørene til å bygge samfunn.

Bergen kommune stiller spørsmål om hensiktsmessigheten av at det på fylkeskommunalt nivå blir tatt initiativ til å opprette flere nye kategorier av kommunale temadelplaner som i dag er innarbeidet i de geografiske kommunedelplanene som allerede er vedtatt, da dette kan bidra til en mer uoversiktlig situasjon når det gjelder den juridiske tolkningen av hvilke planer som er gjeldende.

Arkiv

Bergen Byarkiv er blant Norges ledende, Stiftelsen Lokalhistorisk Arkiv i Bergen er en ledende aktør i privatarkivarbeidet. Disse institusjonene kan være kraftsentra også i fylkets arkivarbeid.

Bergen kommune er positiv til

Planutkastet setter fokus på misforholdet mellom bevaringsstrategier for private arkiv versus offentlige arkiver. Spesielt er det positivt med fokus på å «sikre dokumentasjon fra alle samfunnsgrupper». Likeledes framheves behovet for «nye strategier og virkemiddel for å møte de digitale utfordringene» som sikrer bevaring og tilgjengeliggjøring av digitalt skapt arkivmateriale. Dette siste støttes i andre meldinger og rapporter om offentlige og kommunale arkiver, bl.a. fra Riksrevisjonen.

Bergen kommune vil spesielt trekke frem «Utvikle kompetanse om rettigheter og publisering på nett.» Det er mange som trenger tilgang til slik kompetanse, og fylkeskommunal koordinering er velkommen.

Bergen kommune er glad for at søkelys nå blir satt på fylkets fotografiske kulturarv, og at man legger vekt på verdien av samlingene som finnes i de mange Bergenske institusjoner.

Bergen kommune anbefaler

Planutkastet ser arkiv hovedsakelig som en aktivitet for å dokumentere fortiden. Mye kunne vært vunnet ved også å bringe inn arkivs betydning for en god samtidig dokumentasjon av transaksjoner og rettigheter og utfordringene for fremtidig dokumentasjon og bevaring, spesielt av digitalt skapt dokumentasjon.

Misforholdet mellom bevaringsstrategier for offentlig og privat arkiv kombinert med mangelen på oppfølging av den digitale utfordringen innebærer dystre framtidsutsikter for digitalt skapt arkivmateriale, men særlig for arkivmateriale skapt av private aktører, eller av andre enn offentlige organer.

Det savnes en analyse av øvrige aktørers strategi, kompetanse og satsing, og en samordningsplan med tilsvarende tiltak/ innsatsområder hos andre aktører. Planutkastet kan vært tjent med å ta inn flere av de fellestjenestene som omtales i Bergen kommunes ABM-plan og som kunne gi grunnlag for konkrete samordningstiltak.

Ambisjonene er samlet i to innsatsområder knyttet til samlet samfunnsdokumentasjon og lokalhistorisk arbeid. Her finnes imidlertid ingen adressering av enkeltindivider og gruppers fremtidige behov for tilgang til digitalt skapt rettsdokumentasjon og annen dokumentasjon der de ulike aktørene ikke har etterlevd sitt samfunnsoppdrag om bevaring.

Bergen kommune anbefaler Hordaland Fylkeskommune og Stiftelsen Lokalhistorisk Arkiv i Bergen om å gå i dialog om tettere samarbeid og muligheter for fylkeskommunal driftsstøtte til det privatarkivarbeid som drives av stiftelsen.

Flere av de mål og tiltak som nevnes under kapitlene vedr arkitektur kan styrkes ved å bringe inn Bergen Byarkiv/ Lokalhistorisk Arkiv i Bergen, som oppbevarer et stort antall av de arkitektarkiver som er skapt i Bergen og inneholder dokumentasjon av arkitektur for hele Vestlandet.

Bergen kommune vil peke på at historisk interessante fotografi også finnes i andre institusjoner enn dem som er nevnt, spesielt Bergen Byarkiv. Flere institusjoner bør med i samarbeid der økonomi blir tidlig avklart. Det er svært ønskelig å få en fotokonservator til Vestlandet.

Planen har egne innsatsområder for UNESCO-områdene Verdensarv og Immateriell kulturarv. Bergen kommune vil minne om UNESCO-programmet Memory of the World og Norges Dokumentarv, der Bergen og Hordaland er med i begge. Bergen kommune anbefaler at dette UNESCO-programmet får en tilsvarende fylkeskommunal oppmerksomhet som Verdensarv og Immateriell kulturarv.

Bibliotek

Bergen har landets nest største folkebibliotek, med allsidig kompetanse og gode samlinger. Bergen Offentlige Bibliotek kan være et kraftsenter for bibliotekene i Hordaland, men det er i

dag lite samarbeid mellom Hordaland fylkesbibliotek og BOB, og lite engasjement fra fylkeskommunen i tilbudet i Bergen.

Bergen kommune er positiv til

Bergen kommune slutter seg til visjonene om bibliotek som uavhengige møteplasser for offentlig samtale og debatt, som har et bredt innhold av høy kvalitet, eksemplifisert i planutkastet med digitale ressurser, leseløft, litteratur og læring. Bergen kommune støtter også ideen om gode samarbeid mellom bibliotek.

Bergen kommune anbefaler

Det bør tydeliggjøres en rolle for fylkesbiblioteket som bygger på at det er kommunene som har ansvar og myndighet innen folkebibliotek. Tiltak som setter mål for plassering av filialer, eller som bestemmer aktivitet i enkelte bibliotek bør erstattes med tiltak knyttet til fylkeskommunens bidrag til gode felles løsninger og kompetansebygging.

Det er en viktig oppgave å sikre tilgang til digitale ressurser. Organisering i konsortium vil kunne hjelpe bibliotekene her. Målet om lik tilgang er antagelig ikke oppnåelig, og det enkelte bibliotek vil ha behov for ulike kilder og digitale samlinger vil være like forskjellige som for fysiske bøker.

Fylkeskommunen ønsker å bidra til utvikling av biblioteksamarbeid mellom alle kommuner utenom Bergen. Et slikt samarbeid er svært positivt, og nødvendig for å sikre gode tjenester. BOB sin kompetanse og omfang vil kunne berike slike samarbeid, dersom det stilles fylkeskommunale ressurser som gjør det mulig med samarbeid.

Museer

Museene er blant våre mest folkekjære og aktive kunnskapsinstitusjoner. Det er stort samsvar mellom gjeldende fylkeskommunale planer på feltet, og planutkastet her, og planer vedtatt av Bergen bystyret. Det gir et godt grunnlag for samarbeid om utvikling.

Bergen kommune er positiv til

Bergen kommune støtter planens tiltak for økt frivillig engasjement i bla museumssektoren, inkludert rekruttering til kulturminnearbeid og fartøyvern. Å rekruttere og beholde engasjerte mennesker er selve nøkkelen til bred forankring av fortiden.

Bergen kommune støtter planens mål om fornying, dokumentasjon, samlingsforvaltning og formidling. Å bringe dette opp mot samtiden er viktig, det samme er målet om å dekke både hele historien og historie og samtid til alle samfunnsgrupper. Planen vektlegger forskning som grunnlag for ny kunnskap og ny formidling, og nevner satsing på Nordsjøområdet og Bergen og Vestlandets internasjonale historie. Bergen kommune støtter dette, men vil foreslå at dette konkretiseres. Bergen kommunes tiltak i gjeldende ABM plan om de bergenske arkiv i hansabyene, særlig Lübeck, vil være svært aktuelle.

Styrking av museenes drift og investeringer er blant planutkastets viktigste forslag, her vil det også være viktig å sikre at staten tar en større andel av byrden i Bergen og Hordaland.

Bergen kommune anbefaler

Tiltak knyttet til fellesløsninger og bygningsløft bør spisses. Bergen kommune ser at det er viktig med fellesløsninger, men det må tas en konkret avveining mot behovet for noen lokale løsninger ved de ulike institusjoner. Mange av museene i Hordaland er så store, og har så store utfordringer at de må ha egne fagfolk på flere områder enn i dag.

Bergen kommune ønsker at evalueringen av museumsreformen tas i felleskap. Bergen og andre kommuner har også behov for en slik evaluering fra et lokalt perspektiv og en slik felles evaluering vil kunne styrke museene i møte med statlige tilskudd og styringsønsker.

Hordaland fylkeskommune har tidligere ofte vært gjennomfører av større felles prosjekter. Bergen kommune mener at det generelt kan være en fordel at slike prosjekter forankres i en institusjon, som museer, slik at kompetanse og ansvar for videreutvikling ligger hos andre.

Bergen kommune opplever omfanget av tiltak og ønsker i planutkastet som utfordrende. Eksempelvis ønskes det planer for regionale formidlingsprogram i alle felt som utkastet til fylkeskulturplan dekker. Alle disse felt er viktige, men skal man trekke i fellesskap bør det prioriteres færre felt i planperioden. Bergen kommune er videre skeptisk til å bidra finansiering av formidling av arkeologisk materiale i statlig eie, det må være en statlig oppgave. Det savnes også mer konkretiserte behov som grunnlag for store prosjekter som samlokalisering av fotosamlingene ved Bergen Bymuseum, Billedsamlingen UiB og universitetsmuseene. Det pågår en prosess i regi av de konsoliderte museer om å få oversikt over vedlikeholds- og investeringsbehovene. Prosessen vil tydeliggjøre behovet for et løft.

Kunst og kultur

Det er samklang mellom store deler av utkastet og Bergen kommunes kulturstrategi 2003-13.

Bergen kommune er positiv til

Bergen kommune støtter planens vektlegging av kunst og kultur som grunnleggende premisser for samfunnsutvikling. Planen formidler også tydelig at Bergen skal være lokomotiv i regional utvikling innen kulturformidling og kunstproduksjon.

Det er gledelig at Bergen defineres som regional i funksjonskriterier innen fylkeskommunes tilskuddsordninger og at planen har vilje til å videreutvikle Bergens fortrinn som motor for regional utvikling.

Bergen kommune støtter den formulerte viljen til økt kunstpolitisk ansvar hos fylkeskommunen. Vi oppfatter dette som en justering av retning fra fylkeskommunen, som vil følges opp økonomisk ovenfor mellomstore institusjoner og det frie kunstfeltet. Det er ønskelig planen tydeliggjør hvordan fylkeskommunen vil møte veksten i Bergen.

Vi er positiv til at planen vil styrke virksomheter innenfor film og vil åpne opp for næringspolitiske virkemiddel for å øke verdiskapingen innenfor kunst og kulturproduksjon. Særlig viktig er det at Innovasjon Norge åpner for støtte til kulturnæringer. Det er også gledelig at avsetningen til kunstnerisk utsmykking på 1,2 % av byggesum vil utvides til å omfatte prosjekt innen samferdsel.

Bergen kommune anbefaler

Vi anbefaler mer konkrete utfordringer som gjelder Bergen som vekstområde og senter. Vi opplever at planen gjør dette for fylkets mindre regioner, men i utilstrekkelig grad synliggjør at Bergen også har andre utfordringer enn fylket for øvrig.

Planen svarer ikke på Bergens store utfordringer med kulturbygg som en storby, både i forhold til produksjon og formidling.

Planen foreslår at Bergen Amatørkulturråd som modell. Bergen kommune mener at Bergen amatørkulturråd heller kan få et utvidet mandat til å omfatte hele fylket. De samhandler allerede med regionale organisasjoner. Et fylkeskommunalt-kommunalt økonomisk spleiselag vil kunne gi god kost-nytte, og forene sektoren på tvers av kommunale grenser.

«Samspill» der utdanning og kultur møtes har stor betydning for kunstformidling til barn og unge. Samarbeidet må styrkes ved at grunn- og videregående skoler blir representert.

Det vil være naturlig at andelen av fylkeskommunale midler som går til bergensk kunst- og kulturliv øker fra dagens 37,2 % til noe som gjenspeiler befolkningsandel og sentrale funksjoner. Andel og antall kunstnere bosatt i Bergen og etableringer innen kulturnæringer tilsier større fylkeskommunalt engasjement i Bergen. De nye retninger i forslaget i planen innebærer også økt fylkeskommunalt økonomisk engasjement i bergensbaserte virksomheter.

Idrett

Idrett er frivillighet, fellesskap, fysisk aktivitet, friluftsliv, folkehelse, topp-, breddeidrett og anleggsutvikling. Samarbeid mellom fylkeskommuner og kommuner, speiler organiseringen innen idrett, og er en forutsetning for en god utvikling på feltet.

Bergen kommune er positiv til

Bergen kommune slutter seg til målsetningen om «Aktiv Kvar dag». Dette er kjernen i en god utvikling innen sektoren. Bergen kommune er enig med Hordaland fylkeskommune om betydningen av å sikre tilgang til idrettsanlegg og områder for fysisk aktivitet og friluftsliv, av å sikre idrettslagene en stabil basisfinansiering og om å sikre rekruttering og utvikling av trenere, ledere og tillitsvalgte. Dette bør sies mer eksplisitt i planens mål.

Bergen kommune anbefaler

Bergen kommune savner en eksplisitt politikk om å utvikle faglig og administrativt sterke regionale miljøer og om gode økonomiske støtteordninger. Idrettssektoren vil oppleve en større nærhet til planen om idrett er med som begrep i overskriften. Det kan også inkluderes en sterkere forankring av idretts- og friluftspolitikk gjennom henvisninger til relevant statlig politikk. Kulturbegrepet kan oppleves som fremmedgjørende for idretten.

Bergen kommune verdsetter planens sterke fokus på barn og unge. Økt fysisk aktivitet for barn, unge og voksne krever samspill på tvers av aktører og forvaltningsnivåer. Særlig vil en aktiv skolehverdag være avgjørende. Denne utfordringen bør fokuseres i enda mer i planen.

Det bør komme tydeligere frem i planen at en videreutvikling av dagens aktivitetstilbud, innen en dugnadsbasert frivillighet, krever nye samarbeidskonstellasjoner mellom idretten, offentlige myndigheter og private. Dette gjelder særlig i arbeidet med å nå de fysisk inaktive og få økt deltakelse blant ungdom og personer med funksjonshemninger. FIKS Bergen og Idrett Bergen Sør er eksempler her.

Hordaland fylkeskommune har et særlig ansvar for å tilrettelegge for kombinasjonen talentutvikling og utdanning innen videregående opplæring. Tertnesmodellen kan anbefales for ytterligere tilbud i bergens-regionen da nærhet mellom utøvere, skole, idrett og bosted er avgjørende for å skape utviklingsmiljøer med utøvere i fokus. Videregående skoler bør derfor ha en sterkere og tydeligere plass i planen.

Hordaland fylkeskommune bør ha som mål å arbeide for å endre momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner på anleggsinvesteringer, og dreie

den til å bli en ordning der det blir momsfratak for alle kultur-, idretts- og friluftslivsanlegg. Dette bør inn i handlingsprogrammet.

Et utvidet samarbeid mellom idretten, næringslivet og myndighetene om idrett og næring bør være med i planen. Hordaland fylkeskommune bør støtte større kultur, idretts- og friluftsansatte, og støtte utvikling av et arrangementskontor i Bergen. Det trengs en avklaring av regler fra staten og EØS ved samarbeid mellom private og det offentlige.

Det er vesentlig å utvikle arrangementsanlegg for å styrke vertskapsrollen innen idrett. Det vil kreve spleiselag mellom stat, fylkeskommuner, kommuner, idretten og private. Dette bør formuleres som mål og inngå i handlingsplanen.

Hordaland fylkeskommune sitt investeringstilskudd for kostnadskrevende anlegg er viktig, men anbefales vesentlig økt i relasjon til kostnadsbildet for slike anlegg. Hordaland fylkeskommune bør ha som hovedstrategi innen anleggsutvikling at man utvikler eksisterende idrettsparker fremfor spredt utbygging av satellittanlegg, og at man kombinerer skole- og idrettsanlegg. Dette bør bli ivaretatt ved utbygging av videregående skoler, i dialog med vertskommune og idretten.

Det er ikke er nok anlegg til å dekke behovet. Særlig må vekstområder få en større andel av spillemidlene til anlegg, til Bergen og de ideelle organisasjonene. Bergen har større utfordringer enn mange kommuner med arealknapphet og dermed høyere kostnader pr. anlegg. Mellom 35 - 40 % av spillemidlene til Hordaland tilfaller idretten i Bergen. Bergens andel bør bedre gjenspeile befolkning og aktivitet. Bergens andel av befolkning og av medlemskap i idretten er 54 % av Hordalands. Bergen kommune bidrar med større anlegg, innen bl.a. svømming og is, som brukes av idretten og befolkningen i hele fylket. Bergen kommune ønsker at Hordaland fylkeskommune gir 50 % av spillemidlene til Bergen hvert år.

For å styrke aktivitetstilbudet og å bidra til redusert Co2 utslipp er det vesentlig at man i arealutvikling og arealplanlegging avsette areal til turtraseer og korridorer. Det betyr «bilfritt ut i naturen, til butikk, til kollektivtilbud og til idretts- og kulturanlegg. Transport til aktiviteter innen idrett, friluftsliv og kultur utgjør en stor andel av den totale transporten på kveldstid og i helgene. Det bør være et mål å få ned bruken av privatbiler ved slik transport. Bruk av kollektiv transport vil kunne gi en miljøgevinst og gi sikrere og tryggere transport av tusenvis av barn og unge. Det anbefales økt fokus på å få ned privatbilismen og økt bruk av kollektivtransport, eksempelvis utvikle miljøbillett for personer/organisasjoner som benytter kollektiv transport til idrett og fysisk aktivitet.

Med vennlig hilsen

BYRÅDSAVDELING FOR KULTUR, NÆRING, IDRETT OG KIRKE

William Hazell - seksjonsleder

Harm-Christian Tolden - kommunaldirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

